

Професійний вибір дитини

Десятий та одинадцятий роки навчання в загальноосвітній школі — одні із самих складних періодів для учнів і їхніх батьків.

Звичний перебіг подій підходить до кінця. Випускникам необхідно не тільки вирішити, що робити далі, але і ґрунтовно потрудитися над втіленням у життя свого рішення. Багато учнів збираються вступати до вузу. Для них, крім напружених занять у школі, додається інтенсивна підготовка до вступних іспитів.

Більшості юнакам і дівчатам важко зробити вибір своєї майбутньої професії. Проте, яке б рішення не прийняв школяр, головне, щоб це було його власне, самостійне рішення. Не секрет, що спеціальність, отримана під тиском рідних, може не принести людині ні успіху, ні радості, а висловлення бабусь і дідусів про те, що треба бути швачкою-мотористкою, або стоматологом, тому що це завжди «шматок хліба», викликають у підлітків, у кращому випадку, усмішку.

Нерідко підлітки спираються не на свою думку, а на вибір товаришів, так як в цьому віці думка однолітків переважає над думкою всіх дорослих, разом узятих.

Якщо в батьків виникають сумніви з приводу доцільності такого вибору, можна обговорити їх з дитиною. Але аргументація не повинна зводитися до слів «у тебе є своя голова на плечах». Такі аргументи викликають тільки роздратування.

Підліткові потрібно пояснити, що він ризикує обрати спеціальність, яка незабаром може йому набриднути, адже він не враховує своїх інтересів і здібностей. А спілкуватися зі шкільними друзями він зможе протягом усього життя незалежно від того, де кожний із них буде навчатися або працювати.

Роль батьків у період пошуку дитиною свого покликання полягає в наданні йому психологічної підтримки. Вони повинні бути уважними і зацікавленими слухачами. Треба розповісти своєму синові або доньці про те, як у свій час самі обирали професію і про своїх однокласників (хто куди пішов і хто чого досягнув).

Втім як би не засмучував дорослих професійний вибір дитини, не варто його відмовляти або категорично щось забороняти. Важливіше всього з'ясувати, наскільки добре старшокласник розуміє, яке саме життя він вибирає, чи немає в нього ілюзорних уявлень (зі слів товаришів, зі ЗМІ) про суть тієї чи іншої професії, про те, що усі, хто трудиться у визначеній сфері, з першого дня роботи отримують «скажені гроші», обіймають високі посади, стають відомими і т.п. У будь-якому випадку корисно скористатися сучасною довідковою літературою про професії й обговорити кар'єрний ріст відомих мільйонерів, телеведучих і музикантів, що починали з чищення взуття на вулицях, озвучування малобюджетних серіалів або виступу на дитячих ранках.

У десятому класі школяр повинен остаточно визначитися, чи буде він вступати до вузу після закінчення школи. Якщо прийнято позитивне рішення, то спочатку потрібно обрати конкретний навчальний заклад, у якому хоче вчитися школяр. Бажано підготувати «запасні варіанти», тобто мати на увазі два-три підходящі вузи, у яких дитина може здобути обрану професію. За допомогою довідкової літератури, інтернету можна знайти координати цих навчальних закладів і ознайомитися з умовами прийому.

Потім якщо є така можливість, то саме в десятому класі необхідно відвідати День відкритих дверей обраного вищого навчального закладу, де можна отримати найбільш повну інформацію, задати всі питання, які вас цікавлять і купити довідкову літературу.

В одинадцятому класі також має сенс відвідати День відкритих дверей, тому що іноді умови вступу міняються, наприклад, додаються нові іспити.

Наступним кроком має бути підготовка до вступних іспитів. З цією метою в вузах організовуються підготовчі курси по профільюючих предметах, де викладачі можуть оцінити рівень підготовки дитини. В деяких вузах ці курси розраховані на два роки. Для школяра дуже корисно побувати (бажано не один раз) в тому приміщенні, де йому потрібно буде здавати іспити, зорієнтуватися там, а також навчитися користуватися міським транспортом. У такому випадку на вступних іспитах зовнішні фактори не будуть для нього стресовими, адже він опиниться вже в знайомій обстановці. Також після вступу у даний вуз студенти, які відвідували підготовчі курси, краще і швидше адаптуються до навчання в даному вузі.

І на кінець незалежно від того, вступила чи не вступила дитина на навчання, батьки повинні врахувати, що після закінчення школи, напружених випускних і вступних іспитів, їй необхідний повноцінний відпочинок. Змушування випускника йти працювати одразу після закінчення іспитів або після провалу їх наносить величезну шкоду його психологічному і фізичному здоров'ю.

Підготувала методист-психолог Сквирського районного методичного кабінету Левчук С.С.